

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Leodivm Ecclesiae Cathedralis

Rausinus, Stephanus

Namvrci, 1639

Capvt Vigestimvm Primvm. De Formis Electionum Consularium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11818

Ciuitatensibus plenè auditis, ordinatio anno 1629. lata
 Viennæ in Austria. Tanto ardore & molimine inter
 Tribus & Vigintiduum viros seu Commissarios Leo-
 dienses, vtris Electio Consularis deberetur, disceptatum
 est. Non tam verò interest qui eligant, quàm qui eli-
 gantur. At benè licet sperare quod pro eligentium vir-
 tute & prudentiâ, causarum, non personarum res erit;
 & meritorum, non priuatorum affectuum Electio sit
 futura. Nemo eam æmulationem improbet, modò ad
 publicum bonum feratur. Conticuit Romæ paulisper
 Consulatus, Præfectis ad annum Decemviris in con-
 scribendas decem tabularum Leges, & cum ad alterum
 annum in alias duas tabulas addendas idem placeret
 Imperium, Comitiaeque Decemviris creandis in trinum
 Nundinum inducerentur, tantum exarsit ambitio, vt
 Primores quoque Ciuitatis, metu ne tanti possessio
 Imperij vacuo ab se relicto loco haut satis dignis patè-
 ret, prehensarent homines, & honorem summâ ope ab se
 impugnatum, ab ea plebe cum qua contenderent, sup-
 pliciter peterent.

CAPVT VIGESIMVM PRIMVM

De Formis Electionum Consularium.

NVnquàm ita quisquam bene subducta ratione ad
 vitam fuit, Quin res, ætas, vsus, semper aliquid
 adportet noui. Quod ille Comicus de vitâ priuatâ dixit,
 in Republicâ multò magis enenire videmus. Vix vlla

lex sapit omnium palato: & pro varietate casuum Leges nonnunquam sunt variandæ. Non quæ nascentibus statibus congruunt, adultis aut in senium vergentibus æquè aptantur. Humana natura per se volubilis, rotatur incessanter, & ingenito vicio in diuersas animorum figuras abit. Lucij Valerij Consulis pro Oppia Lege abroganda aduersus M. Porcium Catonem collegam digna Consule ratio, Quemadmodum ex his Legibus, quæ non in tempus aliquod, sed perpetuæ utilitatis causâ in æternum latæ sunt, nullam abrogari debere fatemur, nisi quam aut vsus cõarguat, aut status aliquis Reipublicæ inutilem fecit: sic quas tempora aliqua desiderarunt Leges, mortales (vt ita dicam) & temporibus ipsis mutabiles esse videmus. Quæ in pace latæ sunt, plerumque bellum abrogat, quæ in bello, pax: vt in nauis administratione, alia in secundâ, alia in aduersâ tempestate vsui sunt. Mutationem formularum Electionis Consularis ex consideratione diuersitatis temporum, & morum descendisse etiam autumo. Sed aliam adhuc interiorem & propinquiorem causam. Non vllâ Lege, Rogatione, aut Senatusconsulto Consulatus Leodiensis inualuerat, fraus & violentia duntaxat Scabinali ambitioni fuerant obstetricatæ, dum partum effudit, veriùs quàm posuit. Priuatis Plebiscitis dum educatur, facilè iisdem assurgere certat artibus, quibus ortum acceperat, & Principes quorum percelebatur authoritas, emergentibus intercalatim abusi- bus, noxias fibras rescare & intra æquos continere fines studuerunt, at morbo remedia superante, cum quies non prodesset, mutationem instituere. Exemplo.

medicorum agris longa tabe maceratis haustum alterius auræ suadentium, aut hortulanorum transplantationem infrugiferarum arborum quandoque meditantium. Adolphus de Marcka, cuius toties recurrit mentio, plebeiorum importunitati alterum plebeium Consulem tunc dedit, sed ea circumstantiarum sepe vallatum, ut probum futurum virum crederet, & à Patricij vestigiis non discessurum. Ioannes Bauarus in Tungrensi seu sedecimvirali Pace, gentilitiarum familiarum renuntiationem quidem admittit, cum vniciuique liberum sit ius proprium remittere; verum factâ Ciuitati binos Consules eligendi facultate, non fuit necessitas indita alterum illorum plebeium creandi. Et quod post abolitum, Laudo Ducum aut Arbitramento, Consulatum, fecit copiam duos supremos Consiliarios ad regulam dictatam designandi, eam vinculo octo Deputatorum Principis & Capituli arbitrio assignandorum, illigauit. Causam verò, quâ motus Ioannes Hynsbergius Electionem hanc duobus & viginti Commissarijs attribuit, ipsemet in institutione aperuit. Ex quo, (inquit) comestationibus, comotationibus, donis, pollicitationibus, & importunis flagitationibus plurimi Candidati & competitores plebem demulcendo ad Consulatum aspirent, vnde innumera de die in diem mala nascuntur. An Hinsbergica norma corruptelas sustulerit! Temporaneum fortasse fuit pharmacum, quo vlcus leniri, si non sanari potuit. Vel vetustate, ut cætera, vim præcipuam amisit. Nam dum in anno 1603. Commissarijs ademptum ius, in populum Serenissimus ERNESTVS Bauarus transtulit, pares eligentium ad
illud

illud tempus sordes perstrinxit. Nec Cæsaris Mathiæ Diploma populares & plebeios eorum criminum & abusuum innoxios prædicat, solo corruptelarum argumento eiusmodi facultate illos destituens. Quis inter enumeratos modus potior censendus sit, si quis à me expetat, alium hac in re censorem quærat. Quælibet forma Legislatoribus suis placuit, & potuit temporibus fuisse accomoda. Quid expediat hoc sæculo ferreis temporibus deteriore

*Cuius scelerit non inuenit ipsa
Nomen, & à nullo posuit natura metallo.*

Nisi quod sceleri nomen sit virtus, Fateor ignorare. Pro Hynsbergico instituto diuturnior militat experientia, duobus paulò minùs sæculis firmata: & quod viginti duorum hominum excessus, quàm numerosissimæ plebis faciliùs queant coërceri. Ernestina Constitutio quæ sortitiones liberis Electionibus gradatim admiscuit ingeniosa admodum erat auertendis sortientium & eligentium corruptionibus. Nam quis suspicaretur futurum, vt omnibus in quaque classe Tribulibus ex vrna sortientibus fortunâ in incerto volitante, quis ex tanto numero faustum calculum extraheret, inuenirentur ita hiantibus faucibus ambitiosi, qui spem aleatoria Venere longè incertiore, præmiis essent comparaturi? Aut quibus, saltem si aliquid in dextrâ mammillæ parte saliat, non deficeret ad praua tentandum animus, dum tot impedimentorum vallis euentum electionis cernerent circumseptum? Sors vniuersalis Tribunalium, trium faustè sortitorum incerta, quia insperata

voluntas, incertitudo virorum ab his Deputandorum, noua rursus Deputatorum trium sortitio, Trigintaduumvirum ex sorte dependentium incerta suffragia, probum quemque à cogitando nedum ambiendo Consulatu deterruissent. Sed quod de Antistite dixit noster Iustinianus, de quouis Magistratu rectè dixerimus, Eum esse illo dignum, qui inuitus, aut certè sine ambitu designatur. Sortis (quam sacrae non damnant literae) vsus fuit olim apud omnes penè gentes pertritus. Iam aetate Homericæci, quo nemo acutiùs vidit, Regum & Procerum Græciæ contentiones sorte dirimebantur: suspenso exercitu cui ex decem sortientibus Ducibus primas pugnae partes fortuna traderet; quibusdã Achillem, Aiace alij, nonnullis Agamemnonem optantibus. Ad quod Magnus Alexander, qui pro cervicali dormiens Homerum suppositum habebat, indignatus dixisse fertur, Occidissẽ, qui me tertium nominasset. Athenienses præterquã quod Magistratus sortibus crearent, eodem modo sententias dicebant. Vnde festiua illa Alcibiadis iudicium subter fugientis excusatio, Ne matri quidem in tali negotio fidem tutò habiturum, ne per imprudentiam atrum forte Lapillum pro candido in urnam immitteret. Mos enim erat in iure dicundo niueis & nigris calculis vti, His damnare Reos, illis absoluere culpã. Et hinc pariter Iusti Aristidæ factum admirandum: qui tessulam condemnatoriam ab illiterato & ignoto contribule, vt nomen suum inscriberet, porrectam recepit, & se inscripsit. Persæ in interregno Regem sorte legebant, Lacedæmonij & Romani Iudices suos. Non pridem multis Italiæ locis
circa

circa renuntiationes Magistratum sortitio frequentabatur, vt Franciscus Patricius Senensis attestatur. Nulla tamen methodus melior eâ, quam florentissima Venetorum Respublica vsu comprobauit. Electio est sortitio admixta: & mixtum corpus vtroque simplice præualet. Vbi Senatus frequens in Curiam conuenit, quidam tripodæ Aeneo pileus loco celsiore collocatur, in quo secundùm Senatorum numerum per plures sunt pilæ argentatæ, nouem autem deauratæ. Senatus suo ordine & longo tractu ad pileum accedit, manum inijcit & pilam obuiam educit; si argentea est ad locum suum redit. Qui verò vnâ è nouem aureis deprompserit, ad præparatum subsellium ascendit, tantisper exspectans donec alij octo parem sint sortem nacti. Tunc nouem collecti nullius Consenatoris, aut alterius alloquium ante admittentes, præhabitâ inuicem deliberatione proponunt Senatui nomina paucorum è quibus facienda est electio: & citra cunctationem itur ad suffragia. Enimuerò Princeps ERNESTVS Ciuitati suæ per nouam formam prouidè consuluerat & pluribus continuatè & ex interuallo annis non improspere Reipublicæ successit iuxta id præscriptum Consules fieri. Quamdiu aliqua iuris reuerentia Tribus ipsas continuit, & publici amore boni honestioribus prudentioribusq; tenuiores, & rudiores deferendum censuerunt, ternas discolors sortiti pixides, vt plurimùm honestos deligere contribules, & hi ex secundâ urnâ educti sæpè pro dignitate viros graues & idoneos renuntiare Consules: & rarò aberrare à medio scopo. Verùm postquàm vir vnus cæteroquin apprimè doctus, & facundus lapidatâ Basilica

licâ domo, & abrogatis, qui iam voce præconiâ renun-
 tiati erant, Consulibus, Magistratum iniit, & ieiunam
 plebis facem tanquàm suæ potestatis instrumentum
 fomit, & fouendo animos aduersus honestiores opulen-
 tioresque dedit, & sic in alterum annum, contra iura-
 tas Constitutiones, continuauit Imperium, vt discipli-
 nam soluit, sic, compages prisce regiminis laxauit, &
 concussit. Admisso autem in collegam furioso quo-
 dam Catilina diro Urbis fato, hoc deteriore & perni-
 ciosiore, quòd nullus inuentus sit Cicero, qui furen-
 tem reprimeret, cuius coaptationis eum serò poenituis-
 se constat, totam rectæ Politiaë machinam per prauum
 hunc discipulum vel imprudenter vel inuitus, diruit.
 Fatalis ille non Siciliaë Dionysius, sed Legiæ tyrannus,
 ferreis, quibus non Iouis sub pedibus, vt ille Syracusa-
 nus, sed domesticaë egestatis vinculis detinebatur, se-
 mel solutus, horribili Iamineti Centurionis cæde in-
 speratum suum Consulatum funestans, seditiosis & fa-
 cinorosis non fenestram, sed tot quot Thebis erant,
 portas impunitati aperuit: merentibus probis, otio-
 sa, nuda, & ventri dedita fax & sentina plebecu-
 læ, sub huius auspicijs & patrociniò fanda & nefanda
 quæque perpetravit. Intercessere quidem, bono Urbis
 genio, salutare adhuc aliqui Consules, procellosis se-
 ditiosorum ab hoc Catilina & eius emissariis impulso-
 rum turbinibus mirè exagitati: sed vbi euoluto qua-
 driennio, fauore & furore perditissimi cuiusque ad gu-
 bernacula rediit, velut altera Vastities, quam Annibal
 in somnijs præeuntem in Italiam vidit, sacra & politi-
 ca, publica & priuata cuncta confudit. Sublata etiam
 è comi-

è comitijs vmbra, quæ restabat, libertatis. Sicaniorum audacissimi territis modestioribus omnia pro libidine decernere & facere. Vrbs innocentium passim foedè mactatorum sanguine natate; his proscriptis, alijs ad necem conquisitis, domus & bona diripi cœpere. Et capitale haberi, virum bonum esse. Vnius Catilinæ ductu, & Catilinariorum rabie. Iungit enim facilè con- similes morum similitudo, & vicia muneribus inuitata irritantur, & sectatores facilè inueniunt. Quemadmo- dùm Archefilaus Academicus cuidam interroganti cur ab eo ad Epicurum aliqui deficerent, ab Epicuro autem ad eum nemo, respondisse fertur, quia ex viris Eunuchi facilè sunt, ex Eunuchis verò viri nunquàm. Quod in vnâ formarum enarratarum traditur, diuisum aliquan- do fuisse Consulatum in vnum Patricium & alterum Plebeium, non ita exaudiendum existimo, quasi alter Consulatum posset esse opifex & Mechanicus, cuius ge- neris homines ne sint Honorum dehonesta menta inde sunt arcendi, sed vno Consule Nobili aut Patricio exi- stente, secundus è plebeio sanguine creari posset, dum- modo dignus & idoneus, à literis, ab vsu rerum, & alijs requisitis dotibus benè instructus. (Ne moderni factiosi, inuersi interpretes, antiquo exemplo tueri velint, factum nuperrimum, quòd Alphabeticum quendam Catilinariæ coniurationis, socium & conger- ronem suum, ad sellam Consularem prouexerint). Ita Romæ olim quamuis indignantibus Patribus Plebeio ad Consulatum via patuit; at plebeio, cui omnia abun- dè suppeterent præter ceras & imagines maiorum. Apud maiores (inquit Tacitus) virtutis id præmium fuerat:

fuerat: cunctisque Ciuium si bonis artibus fiderent licitum petere Magistratus: ac ne ætas quidem distinguebatur, quin primâ iuuentâ Consulatum ac Dictaturas inirent. (Quod de ætate dicit, non idem semper obtinuit). Quidni? ait Iuuenalis oportune

tamen imâ plebe Quiritem

Facundam inuenies, solet hic defendere causas

Nobilis indocti: veniet de plebe togatâ,

Qui iuris nodos, & legum anigmata soluat,

Calphurnias & Iulias de ambitu Leges frustra inculcaueris: ad Principum Constitutiones, Patriæque Statuta obturatas gerunt aures. Pessumdatâ dudum Principali auctoritate nomen ipsum exhibitant. Vi & minis dominantur. Monopolia aperta per omnes Tribus exercent. Mutuis adstricti sunt iuramentis, quòd quibus fors fauerit, neminem nisi suorum flagitiorum hominem nominabunt. Suffragia palàm mercantur & magno venditant. Si quem morosiorum in partes suas arbitrentur, ferrum iugulo admouent, aut deorsum ex alto per fenestras dare præcipitem. Ditiores & honestiores ideo cætibus & conuentibus abstinent, extrema formidantes: dum vilissimus & desperatissimus quisque Scita Tribus suæ dictat & decernit. O rem maioribus indignam, & feris etiam posteris pudendam? Itâne modicus globus sceleratorum per Tribus diffusus cæteris legem dicit, attonitos & pauentes probos ciues reddit? Nescio quibus præstigiis, aut fascino captos existimes. Eodem videntur omnes veterno consepulti. Lucem & animum Deus infundat. Putes ipsosmet sicarios, si non pigere, stupere

stupere ad tam degenerem pusillanimitatem. Sicut memoriae proditum est, Tiberium quoties Curiam egredere-
tur Græcis verbis in hunc modum eloqui solitum, ô
homines ad seruitutem paratos! scilicet etiam illum
qui libertatem publicam nollet, tam proiectæ seruien-
tium patientiæ tædebat.

CAPVT VIGESIMVM SECVNDVM.

*Virum Consulatus Leodiensis ad Magistratus Romanæ
Imitationem sit institutus.*

Quo augustiorem faciant dignitatem Consularem,
cuius initia abs Romanorum institutis deducunt.
Quam nullis veris coloribus Lector iam in-
telligit, dum memoriâ repetit anno demum 1254
Consulatû Leodiensem incepisse, & parentem vtrum-
que fuisse, seditionem, & violentiam. Quia tamen larua
hæc videtur hodie affuta corpori, enixiore erit detra-
henda conatu. Comparatione vt similia innotescunt,
sic dissimilia discernuntur. Paucis itaque Romanum
Magistratum attingam, vt supposititiæ sobolis notæ
appareant. Exactis ob stupratam Lucretiam Regibus
post ducentos quadraginta quatuor ab Vrbe conditâ
annos creati sunt Consules L. Iunius Brutus Tyranni
exactor, & L. Tarquinius Collatinus Lucretiæ maritus.
Creati, inquam, Comitibus Centuriatis à Præfecto Urbis
ex Commentariis Seruij Tullij Regum penultimi, qui
de restituendâ aliquando Republicâ cogitans ad insti-
tuum

Hh

tuendum